

Ikt. sz.: HOB/85-1/2012.

HOB-36/2012. sz. ülés
(HOB-106/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Honvédelmi és rendészeti bizottságának**
2012. december 10-én, hétfőn, 14 óra 48 perckor kezdődően,
az Országház földszint 93. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki megnyitó</i>	6
<i>A napirend elfogadása</i>	6
<i>Mentesítés a közbeszerzési törvény hatálya alól [2011. évi CVIII. tv. 9. § (1) a)]</i>	6
<i>Dr. Tóth László helyettes államtitkár szóbeli kiegészítése</i>	6
<i>Kérdések</i>	7
<i>Dr. Tóth László helyettes államtitkár válaszadása</i>	7
<i>Észrevételek</i>	8
<i>Határozathozatal</i>	8
<i>Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája</i>	9
<i>Vargha Tamás (Honvédelmi Minisztérium) szóbeli kiegészítése</i>	9
<i>Kérdések, válaszok</i>	10
<i>Észrevételek, reflexiók</i>	16

Napirendi javaslat

1. Mentésítés a közbeszerzési törvény hatálya alól [2011. évi CVIII. tv. 9. § (1) a)]
Meghívottak:
Belügyminisztérium képviselői
2. Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája
Meghívottak:
Honvédelmi Minisztérium képviselői

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Elnököl: Csampa Zsolt (Fidesz), a bizottság alelnöke

Báthly Tamás (KDNP), a bizottság alelnöke

Iváncsik Imre (MSZP), a bizottság alelnöke

Borbély Lénárd (Fidesz)

Kulcsár József Ferenc (Fidesz)

Dr. Mátrai Márta (Fidesz)

Dr. Simon Miklós (Fidesz)

Tóth Gábor (Fidesz)

Juhász Ferenc (MSZP)

Jámbor Nándor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Kocsis Máté (Fidesz) Csampa Zsoltnak (Fidesz)

Bíró Márk (Fidesz) Borbély Lénárdnak (Fidesz)

Farkas Zoltán (Fidesz) Tóth Gábornak (Fidesz)

Kulcsár József Ferenc (Fidesz) megérkezéséig dr. Mátrai Mártának (Fidesz)

Tamás Barnabás (Fidesz) dr. Simon Miklósnak (Fidesz)

Dr. Harangozó Tamás (MSZP) Juhász Ferencnek (MSZP)

A bizottság titkársága részéről

Laban János főtanácsadó, a bizottság titkára

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Tóth László helyettes államtitkár (Belügyminisztérium)
Vargha Tamás parlamenti államtitkár (Honvédelmi Minisztérium)
Siklói Péter védelempolitikáért felelős helyettes államtitkár (Honvédelmi
Minisztérium)

Megjelentek

Hajzer Károly főosztályvezető (Belügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 14 óra 48 perc)

Elnöki megnyitó

CSAMPA ZSOLT (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Sok szeretettel köszöntöm a képviselőtársaimat és a megjelent érdeklődőket. Az Országgyűlés Honvédelmi és rendészeti bizottságának ülését ezennel megnyitom.

Tisztelt Képviselőtársaim! Elsőként a határozatképességet állapítanám meg. Kilenc fő jelen van, hatan adtak megbízást, így 15 fővel a bizottságunk határozatképes.

Még mielőtt a napirendre rátérnénk, megadnám a szót Tóth Gábor képviselő úrnak.

TÓTH GÁBOR (Fidesz): Köszönöm szép..., köszönöm a szót, alelnök úr. Elnézést kérek, egy kicsit a meghatódottságtól majdnem zavarban vagyok.

Szeretném a bizottságot arról tájékoztatni, és egyben kérni arra, hogy a dubaji ejtőernyős világbajnokságon harmadik helyezést elért magyar ejtőernyős katonáinknak gratuláljunk közösen. Amennyiben mód és lehetőség van rá, ezt egy kommuniké formájában a bizottság legyen kedves a nyilvánosság, illetve a sajtó felé továbbítani. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Vette a bizottság apparátusa, és természetesen a képviselő úr kérésének megfelelően a kommunikációt lefolytatjuk.

A napirend elfogadása

Tovább folytatnánk a munkánkat, a napirend elfogadása történik. A kiküldött meghívóhoz képest nincs változás, az első napirendi pont mentesítés a közbeszerzési törvény hatálya alól, a második Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája. Kérdezem a tisztelt képviselőtársaimat, ki az, aki egyetért a napirendi pontjainkkal. Kérem, szavazzanak! (Szavazás.) Köszönöm. Láthatóan egyhangú.

Mentesítés a közbeszerzési törvény hatálya alól [2011. évi CVIII. tv. 9. § (1) a)]

Rátérnénk a 1. napirendi pontunkra, a Belügyminisztérium mentesítési kérelmére. Köszöntöm körünkben Tóth László urat, a Belügyminisztérium helyettes államtitkárát és Hajzer Károly főosztályvezető urat.

A bizottság írásos anyagot kapott a mentesítési kérelemről, a határozattervezetünket a futárpostában is megküldtük, valamint a helyszínen is ki lett osztva. Megadom a szót az államtitkár úrnak az előterjesztés szóbeli felvezetésére, ezt követően kérdések, vélemények hangozhatnak el. Államtitkár úr, öné a szó.

Dr. Tóth László helyettes államtitkár szóbeli kiegészítése

DR. TÓTH LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Tisztelt Alelnök Urak! Tisztelt Bizottság! A Belügyminisztérium kérelemmel fordult önökhöz, hogy egy beszerzéssel kapcsolatban szíveskedjenek előzetes döntést hozni a vonatkozó kormányhatározat alapján. A beszerzés a Belügyminisztérium központi igazgatásában működő Egységes Nyomozóhatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztikai adatszolgáltatásra vonatkozik, amelynek a rövid lényege, a tartalmi elemei a következők.

A beszerzés három részre tagolódná, lenne egy alkalmazásfejlesztés mintegy 49 millió forint értékben, lenne egy infrastruktúrafejlesztés, ehhez kapcsolódó szerverpark kialakítása, 20,6 millió forint, és egy support szolgáltatás a jövő évre vonatkozóan 28,8 millió forint értékben. Az egységes bűnügyi statisztika jelenleg négy adatbázisból, a Nemzeti Adó- és

Vámhivatal, a Legfőbb Ügyészség, a rendőrség vonatkozásában a működő Robotzsaru Rendszerből von le statisztikai adatszolgáltatásokat.

Úgy vélelmezzük, hogy a statisztika érzékenysége miatt nem tudjuk ezt nyílt eljárásban lefolytatni, ezért kérnénk a tisztelt bizottságot, hogy szíveskedjen előzetes döntést hozni. A Robotzsaru Rendszerben olyan bizalmas, titkos adatok mozognak, amelyek nem teszik lehetővé nyílt eljárás lefolytatását. Egy emberről száz adat, ez összekötésben van jelenleg a Legfőbb Ügyészséggel, a rendőrséggel, a terrorelhárítással, illetve a Belügyminisztérium összes szervével, így nem javasolnánk, hogy nyílt eljárásban folytassuk le ezt a beszerzést.

Jelenleg papíralapon történnek ezek a mozgások, ezért szeretnénk egy olyan alkalmazást kifejleszteni, ami informatikailag biztosítaná, hogy az ezekből az adatbázisokból történő statisztikai adatszolgáltatások, amelyek később akár a bizottság elé terjeszthetők, akár politikai, nemzetbiztonsági döntések megalapozását szolgálják, teljesen elektronizálva, teljesen zárt rendszerben történjenek.

Alelnök úr, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Kérdezem a képviselőtársaimat, ki kíván kérdést feltenni. *(Jelzésre:)* Juhász Ferenc képviselő úr.

Kérdések

JUHÁSZ FERENC (MSZP): Államtitkár Úr, Tisztelt Képviselőtársaim! Itt, a helyszínen kaptuk meg ezt a papírt, egyébként meg négy órával ezelőtt érkezett meg interneten, e-mailen egy olyan beszerzési mentesítési kérelem, amely most az államtitkár úr szóbeli kiegészítésével már érthető, mert korábban információink bizonyos pontokhoz nem voltak, de a gyorsasága még most sem érthető. Van annak valami különleges oka, hogy ezt ilyen nagyon gyorsan kell lezavarni? Ez a kérdésem.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr.

Nekem lenne még kérdésem az államtitkár úr irányába, hogy jól értelmezem-e, hogy adott esetben a Robotzsaru továbbfejlesztése is egyfajta célkitűzés a kereten belül. Államtitkár úr, öné a szó.

Dr. Tóth László helyettes államtitkár válaszadása

DR. TÓTH LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): A Robotzsaru továbbfejlesztése több okból is szükséges, hiszen európai uniós forrásból egy operatív program keretén belül alakítjuk ki az egységes segélyhívó rendszert, ami miatt az ország 2007-ben bizonyos feddésben részesült az Európai Unió részéről. Úgy néz ki, hogy ez az elektronikus közigazgatás operatív programból jövő júniusig meg fog valósulni, ehhez viszont a tevékenységirányítási rendszerhez a Robotzsaru komplex fejlesztése válik szükségessé. A jelenlegi 150 körüli rendőrkapitányság bevetésirányítási rendszere, ügyeleti rendszere megyei szintre lesz hozva. Ez azt jelenti, hogy a mentők, a katasztrófavédelem és a rendőrség egy tevékenységirányítás keretében belül hajtja végre összehangoltan a feladatait, megyei szinten. Ehhez a Robotzsaru egy az egyben alkalmazásfejlesztésen kell hogy keresztülmenjen, hiszen jelenleg nem ilyen konstrukcióban működik.

A Robotzsaru fejlesztése szintén szükséges ennél az alkalmazásnál is, hogy alkalmas legyen arra, hogy olyan interface kerüljön kialakításra, amiből elektronizáltan – mint már korábban említettem – a statisztikai adatszolgáltatások lekérhetőek. Ha egy vagyonellenes bűncselekménynél a jelenlegi nyilvántartási rendszerben azt szeretnénk megtudni, hogy ez a Btk.-hoz hogyan igazodik, akkor ezt a Legfőbb Ügyészség adatbázisából, a NAV és az általam már említett szervezetek adatbázisából papíralapon valósítjuk meg. Ez a rendszer

reményeink szerint alkalmas lesz arra, hogy ez egy zárt informatikai, elektronizált rendszeren belül valósuljon meg, természetesen a megfelelő hozzáférési kompetenciákkal.

Juhász képviselő úrnak azt válaszolnám, hogy a Btk. változott júliusban, a jelenlegi működő rendszerünk miatt szükséges ezt hozzá formázni. Ez volt az egyik indoka.

A másik indoka pedig az, hogy szeretnénk még ebben az évben elindítani az eljárást, hogy jövő évre a vonatkozó közbeszerzési szabályok szerint kialakítsuk ezt a rendszert, és ez által egy olyan alkalmazás kerüljön kialakításra, ami minden igénynek megfelel. Köszönöm szépen.

Bocsánat, még annyit, önmagunkat védve, hogy a múlt héten egyeztettem a bizottság titkári teendőit ellátó kollégákkal, tehát a múlt héten kész volt az anyagunk, én ezt múlt pénteken elméletileg beküldtem. Annyiban kellett stilizálni – a miniszter úr nem volt –, hogy az első kettő bekezdést kellett stilizálni. Ezt a főmunkatárs úr szerintem tudja igazolni. Nem szeretnénk volna a mai ülésre behozni, igazából nekünk mindegy lett volna, csak nem szeretnénk volna, hogy a tisztelt bizottságot többször kelljen összehívni ebben a vonatkozásban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még kérdés? *(Jelzésre:)* Juhász Ferenc képviselő úr.

Észrevételek

JUHÁSZ FERENC (MSZP): Elnök úr, már nem kérdésem van – köszönöm a szót –, hanem annyit szeretnék mondani, hogy először is, bármennyire is furcsa, a tiszteletemet szeretném kifejezni a BM-nek, mert ők legalább ezeket az előterjesztéseket idehozzák. Más, a kompetenciánkba tartozó tárca ezt elkerüli; miközben egyébként vannak ilyen beszerzések, csak másfajta engedélyezési eljárást alkalmaz. Ez azt jelenti, hogy a Belügyminisztérium törekszik az átláthatóságra és nem keres kiskapukat, ezért azt gondolom, hogy ez korrekt.

Maga a fejlesztési cél is az. A fejlesztési cél ebben a szituációban támogatható és támogatandó, és mivel a költségvetési működését az állami szervezeteknek pontosan ismerjük, ezért az idén elindított beszerzés is jelentőséggel bír, egyszerűen azért, mert van rá fedezet, ha ez le van kötve ilyen eljárással, akkor az már nem vonható el. Szegény ember vízzel főz, ez is egy nagyon fontos elvi szempont.

Éppen ezért, noha mi előzetesen tamáskodtunk, hogy nem ismertük olyan részletességgel, mint ahogy az államtitkár úr előadta a történetet, a gyorsaság is izgatott bennünket, de ezzel együtt is támogatni fogjuk a javaslatot. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én is abban egészítettem volna ki az államtitkár úr szavait a képviselő úr kérdésére, hogy a 2012-es költségvetésben rendelkezésre áll ez az összeg, és vélhetően ezért próbál egy kicsit gyorsabban, hatékonyabban dolgozni a tárca.

Határozathozatal

Ha nincs több kérdés és hozzászólás – úgy látom –, akkor a kiosztott, 34. számú bizottsági határozattervezetről kell szavaznunk. Kérdezem a tisztelt bizottságot, ki az, aki egyetért és támogatja a határozattervezetet. *(Szavazás.)* Egyhangúlag támogattuk. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy a bizottság a 34. számú határozattervezet elfogadásával megadta a felmentvényt a közbeszerzési törvény alkalmazása alól.

DR. TÓTH LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Köszönjük szépen.

ELNÖK: Sok sikert kívánunk a Belügyminisztériumnak.

Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája

Rátérnénk a 2. napirendi pontunkra, Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiájának tárgyalására. Köszöntöm körünkben Vargha Tamás parlamenti államtitkár urat, Siklósi Péter védelempolitikáért felelős helyettes államtitkár urat, valamint a népes támogatókat.

A nemzeti katonai stratégia tervezetét a futárpostával a képviselőtársaim már megkapták. Át is adnám a szót az államtitkár úrnak, hogy néhány gondolatot az NKS-ről és annak megalkotási folyamatáról osszon meg a bizottsággal. Államtitkár úr, öné a szó.

Vargha Tamás (Honvédelmi Minisztérium) szóbeli kiegészítése

VARGHA TAMÁS államtitkár (Honvédelmi Minisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Magyarország kormánya felelős a nemzeti biztonsági stratégia és a nemzeti katonai stratégia kidolgozásáért, azok szükség szerinti felülvizsgálatáért – szerepel abban az országgyűlési határozatban, amely előírja számunkra, hogy mit kell tudni Magyarország biztonság- és védelempolitikájának megalkotása ügyében. A nemzeti biztonsági stratégiát a Külügyminisztérium, a nemzeti katonai stratégiát pedig a Honvédelmi Minisztérium terjeszti a kormány elé. Miután idén februárban a kormány elfogadta az elkészült nemzeti biztonsági stratégiát, elkészült a nemzeti katonai stratégia tervezete is.

Ez a tervezet a kidolgozása során ezzel egyidejűleg széles körű belső és külső egyeztetésen esett át, egyeztetünk az érintett tárcaikkal, a külügy-, biztonság- és védelempolitikával foglalkozó tudományos műhelyekkel, mind pedig a parlamenti frakciókkal. Ennek egyik fontos állomása volt az az ötpárti egyeztetés a Honvédelmi Minisztériumban idén szeptember 21-én, amelyet a miniszter úr vezetett, és amelyen Iváncsik Imre képviselő úr részéről javaslatként elhangzott, hogy mielőtt a kormány elé kerül a nemzeti katonai stratégia, a Honvédelmi és rendészeti bizottság ismerkedhessen meg ennek a tervezetével. Ezzel mi messzemenőig egyetértünk, és így mutatjuk be önöknek nagy örömmel ezt a tervezetet.

Az azóta eltelt időben a tervezet a társadalmi véleményezésen és egyeztetésen is keresztülment, ennek keretében a kormányzati honlapon mindenki számára hozzáférhető volt a tervezet, és az egyeztetések során elének tárt javaslatok jó részét a tervezetbe beépítettük. Jelenleg a közigazgatási egyeztetése folyik az anyagnak, csütörtökön fogja a közigazgatási államtitkári értekezlet tárgyalni, majd ezt követően kerül a kormány elé.

Ha feltennék a kérdést, hogy miért készítünk új stratégiát: azt gondolom, hogy a 2009 januárjában elfogadott stratégia, amely az ezt megelőző időszakban készült, és az elfogadása óta eltelt mintegy négy év szükségessé teszi, hogy az országgyűlési határozat szellemében újragondoljuk, és nemcsak azért, mert eltelt négy év, hanem mert ebben a négy évben jelentős változások történtek a világban. Amikor az előző stratégiát kidolgozták, éppen megérkezett a világra a gazdasági válság. Ez 2008 ősze, tehát a kidolgozás idején egy kibontakozó válság tanúi lehettünk. Ma már egy tartósan itt tartózkodó válságról beszélhetünk. A biztonsági környezetben is történtek jelentős változások, hadd említsem csak, hogy kiberhadviselés területén új kihívásokkal kell szembenéznünk, és ha az arab tavasz eseményeire, eseménysorozatára gondolunk, az is jelentős változás volt az azóta eltelt időben. A mi honvédelmi politikánkban is történtek változások, módosulások, elég csak az önkéntes tartalékos rendszer megalkotására és felállítására utalni.

Ennek a stratégiának alapvetően két funkciója van, az egyik egy befelé irányuló, befelé szóló stratégiai iránymutatás a Magyar Honvédség számára, és egy kifelé irányuló, a magyar állampolgárok, szövetségeseink, partnereink és egyéb nemzetközi szereplők tájékoztatása.

A stratégia kidolgozása során figyelemmel kellett lennünk sok mindenre, elsősorban arra, hogy a hosszú távú biztonságpolitikai folyamatok kiszámíthatatlansága felértékeli a haderő szerepét, tehát alapvető szükség van annak fejlesztésére. Nem mondhatjuk azt

kényelmesen hátradőlve, hogy az „all for one, one for all” szellemében egy szövetségi rendszer tagjaiként a szövetségi rendszer tudja önmagában garantálni és szavatolni a biztonságunkat. Azt gondolom, ennek az elvnek az alapján és ennek az elvnek a szellemében nemcsak mindenkinek, hanem az egyes szereplőknek is megvan a szerepük, tehát nekünk magunknak is hozzá kell tenni a magunk szerepét.

Vegyes képet mutat a haderő jelenlegi állapota is, amire figyelemmel kellett lennünk. Egyszerre a hardver tekintetében egy egyre inkább elavuló és kifutó haditechnika, és – nem szeretem ezt a kifejezést használni – a szoftver, a kiképzett, felkészült katonák, a nemzetközi műveleti tapasztalattal egyre többen rendelkező katonák, akik a Magyar Honvédségben szolgálnak. A gazdasági válság természetesen az anyagi mozgásteret is korlátozottá teszi, érzékelhető növekedésre csak 2016-tól számítunk.

Mindezek figyelembe vételével, azt gondolom, egy ambiciózus, ugyanakkor reális és tartható hosszú távú cél, hogy egy korszerű, rugalmas és hatékonyan alkalmazható képességekkel, kiegyensúlyozott struktúrával rendelkező haderőt alakítsunk ki a jövőben, amelyet egy jól működő önkéntes tartalékos rendszer egészít ki majd a jövőben. Ehhez az szükséges, hogy a képességcsökkenés, a Magyar Honvédség képességcsökkenésének megállítását követően középtávon egy szilárd alapokon nyugvó, komoly és fenntartható fejlődési pályán induljon el a Magyar Honvédség fejlődése.

Tisztelt elnök úr, köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Kérdezem a képviselőtársaimat, kinek van kérdése. *(Jelzésre:)* Iváncsik Imre alelnök úrnak adom meg a szót.

Kérdések, válaszok

IVÁNCSIK IMRE (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Urak! Ahogyan a bevezetőben elhangzott, valóban – nagy örömünkre – volt lehetőség többpárti egyeztetésre a miniszter úrral még szeptemberben. Ott számos, a megértést segítő vagy kétségeinket kifejező kérdést fogalmaztam meg, és ezekre a miniszter úr részletes válaszokat adott, nem elosztatva természetesen minden véleménykülönbséget, csak segítve az önök alapvetéseinek a megértését. Ezért természetesen azokat a kérdéseket nem akarom most megismételni itt a bizottság előtt, viszont van néhány olyan kérdés, amit fontosnak tartok, csak egy töredéke azoknak, amik ott elhangzottak, vagy azóta fölmerült újabb kérdések.

Az egyik ilyen, hogy önök írják a 14. pontban, hogy tervszerűen és fokozatosan kell fejleszteni a képességeket. Egyébként is hiányoljuk a dokumentumból a prioritások megjelölését, és nem tudjuk, hogy milyen képességek, milyen sorrendben, illetve hogyan gondolkodnak a képességek fejlesztéséről.

A következő kérdésem a biztonsági környezet kérdésével kapcsolatos a 19. pontban, ami úgy szól, hogy „a legrosszabb esetben akár megállíthatja vagy vissza is fordíthatja a térségünkben jelenleg tapasztalható pozitív irányú változásokat”. Konkrétan milyen információkra alapozzák ezt a vélekedésüket? Majd aztán nyilván, amikor véleményt mondunk, az önök válaszában figyelembe vételével is ezzel kapcsolatban szeretném az álláspontunkat kifejteni.

A 40. pontban, amikor arról írnak, hogy középtávon képesnek kell lennie a magas intenzitású műveletek végrehajtására is, a kérdésem arról szól, hogy minden rendelkezésre álló ismeretet, tapasztalatot, a honvédség jelenlegi állapotát, a tervezett befagyasztott költségvetést, a fejlesztési szükségletet figyelembe véve, amit bizonyára pontosan a szakemberek meghatároznak, hogy a magas intenzitású műveletek végrehajtásához – ami harci cselekményeket jelent – milyen képességeket kell elérni, valóban reálisnak tartják-e önök azt, hogy ez kitűzhető a mai tudásunk szerint, hogy középtávon elérhető.

Összesen ennyi kérdésem lenne. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az államtitkár úrnak adnám meg a szót. *(Jelzésre:)* A helyettes államtitkár úrnak.

SIKLÓSI PÉTER helyettes államtitkár (Honvédelmi Minisztérium): Köszönöm szépen. A 14. ponttal, a tervszerű képességfejlesztés kérdésével kapcsolatban: a dokumentumoknak van egy hierarchiájuk, nem egy dokumentumban kívánjuk, illetve nemcsak hogy kívánjuk, hanem a bevett gyakorlat is az, hogy nem egy dokumentumban oldunk meg minden kérdést. Ez egyébként is egy nyílt dokumentum lesz, ami kizárja azt, hogy biztonsági szempontból érzékeny kérdéseket is itt oldjunk meg. Az a dokumentum, amely ezekkel a kérdésekkel foglalkozik, a Magyar Honvédség 10 éves stratégiai terve. Az egy minősített dokumentum, és természetesen a parlamenti képviselőknek hozzáférhető, és ez alapján, már úgy értem, a nemzeti katonai stratégia az egyik inputdokumentum, ami alapján készül. Nem tagadom le, ezt párhuzamosan készítettük egyébként, mert hamarosan a honvédelmi miniszter úr elé kerül az is aláírásra. Ezekkel a kérdésekkel, amiket a képviselő úr itt felvetett, ez a dokumentum foglalkozik.

A 19. bekezdés, a pozitív folyamatok visszafordíthatósága: itt a Balkánon, különösen, ha a '90-es évek elejével-közepével, némely területen a végével hasonlítjuk össze, akkor határozottan egy sokkal nyugodtabb, békésebb Balkán képe rajzolódik ki. Ám ha közelebbről megvizsgáljuk a helyzetet, akkor mind Bosznia-Hercegovinában, mind Koszovóban olyan folyamatok is jelen vannak, és nem állítjuk, hogy feltétlenül ezek a folyamatok lesznek ott a legfontosabbak hosszabb távon is, de jelen vannak olyan folyamatok, ebben a pillanatban leginkább politikai szinten jelen levő folyamatok, de néhol ez már biztonsági kihívásokba is átcsap – például emlékezzünk vissza, Koszovó északi részében időről időre az erőszaknak különböző intenzitásai megjelennek –, hogy egyáltalán nem kizárható, hogy ha ezek a politikai folyamatok rosszul vannak kezelve, vagy az abban érdekelt felek szándékosan a konfrontáció irányába mennek el, akkor ezek a stratégiaileg pozitív folyamatok visszafordulhatnak, az ellenkezőjükre fordulhatnak. Ezért az Európai Uniónak is, a NATO-nak is, ha úgy tetszik, a Nyugatnak mint olyannak ezekre oda kell figyelnie, illetve a magyar biztonságpolitikának is oda kell ezekre figyelni.

A 40., a magas intenzitású műveletekben való részvétel: igen, ezt egészen komolyan gondoljuk, a kérdés csak az, hogy milyen erővel, mekkora erővel, és – hogy úgy mondjam – milyen nehézségű erővel. Ez most egy nyílt ülés, úgyhogy konkrétan nem mondom, de tettünk bizonyos vállalásokat a NATO felé, amiket szándékunkban áll betartani. Ugyan az eredetileg gondolt időpontra azt a méretű erőt nem fogjuk tudni elérni, amit korábban gondoltunk, egy kicsit késve igen, de annál kisebb egységekkel igenis képesek vagyunk. Ha úgy tetszik, tulajdonképpen ennek az előképei már megjelentek Afganisztánban is, hiszen ott is időről időre kisebb egységeink, különleges műveleti erőink részt vettek harci cselekményekben.

VARGHA TAMÁS államtitkár (Honvédelmi Minisztérium): Köszönöm szépen. Annyit szeretnék hozzátenni, hogy egyrészt az ülés is nyílt, az anyag is nyílt, és a műfaját tekintve egy stratégia pontokba szedve, egy általános megfogalmazásokat tartalmazó stratégia, amely, azt gondolom, minden pontjában, amely területeket elemez, nagyon széles körű kitekintést nyújt.

Tehát nem azt gondoljuk, hogy a pozitív folyamatok feltétlenül és mindenáron visszafordulnak, hanem ha előretekintünk, akkor ezekkel a kihívásokkal esetleg szembe kell néznünk. Ezért is hangsúlyoztam a bevezetőmben is, hogy azért is van szükség időről időre a stratégia átgondolására és felülvizsgálatára, mert folyamatosan változik körülöttünk a világ, és erre tekintettel kell lennünk a stratégia kidolgozásánál is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Jámbor Nándor képviselő úr.

JÁMBOR NÁNDOR (Jobbik): Köszönöm szépen. Ahogy a felvezetőben is elhangzott, a miniszter úrnál részt vettünk az ötpárti egyeztetésen, ahol gyakorlatilag pontról pontra végigmentünk a megalkotott stratégia tervezetén.

Úgy, ahogy az előzőekben is már választ kaptunk, a stratégia önmagában általánosságokat fogalmaz meg, alapvetéseket fogalmaz meg minden konkrétum nélkül, ezért nagyon nehéz ebből úgymond a valós stratégiai irányt megismerni, hisz ezek csak alapvetések. Számos támogatható alapvetést tartalmaz – ezen észrevételünknek az ötpárti egyeztetésen is hangot adtunk –, viszont néhány pont van a stratégiában, amely a mi koncepciókkal nem igazán egyeztethető össze. Ilyen pont például a hadsereg várható alkalmazási területe, amely továbbra is a missziós szerepvállalást tűzi ki célul. Ezt nem támogatjuk. Szemléletünk szerint Magyarország területi védelme, illetve lakosságának és infrastruktúrájának védelme kellene legyen az alapvető irányzat.

A globális biztonsági környezettel kapcsolatos alapvetésekkel egyetértünk, éppen ezért is tartjuk fontosnak a honvédség intenzív fejlesztését, képességfejlesztését, amire azonban a koncepcióban nemigen látunk valós esélyt, túl az emelkedett megfogalmazásokon sem, hisz a költségvetésre vonatkozó tényadatok szerint a 2013-2015-ös költségvetési évekre nominális szinten tartást tervez a kormány, azaz reálértékben csökkenés várható.

Bizonyára amennyiben az említett dokumentumot, a valós katonai stratégiát is megismerhetjük, hogy milyen fejlesztések, milyen beszerzések és egyébebek vannak ebben a költségvetésben betervezve, akkor fogunk tudni véleményt alkotni, hogy valós képességfejlesztés meg fog-e valósulni a hadseregben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Az államtitkár úrnak adom meg a szót válaszára.

VARGHA TAMÁS államtitkár (Honvédelmi Minisztérium): Köszönöm szépen. A várható alkalmazási terület is, amelyben a képviselő úr egyet nem értését fejezte ki, része annak a bevezetőben is említett gondolatmenetnek, hogy a „mindenki egyért, egy mindenkért” elv alapján, ha egy szövetségi rendszer tagjai vagyunk, tagja Magyarország, akkor nemcsak akkor kell sorban állni, amikor kapunk, hanem akkor is, amikor adunk, és ez, azt gondolom, meghatározza a mi lehetőségeinket és elképzeléseinket. Azt gondolom, hogy ezekben a műveletekben, missziós feladatokban egyrészt nem lehet elégszer elmondanunk, hogy milyen kiválóan teljesítenek a magyar katonák, azt is nagyon fontos hangsúlyozni, hogy a kiválóan teljesítő magyar katonák igenis tapasztalatokkal felvértezve jönnek haza és folytatják itt a munkájukat.

A képviselő úr idézett az anyagból és említette 2013-2015 költségvetésének reálértéken való tartását. Valóban mindannyian, azt gondolom, boldogabbak lennénk egy növekvő pályával, de a jelenlegi helyzetben erre van lehetőség. Összehasonlítva más országok lehetőségeivel, azt gondolom, hogy ez, ha nem is olyan eredmény, amire nagyon-nagyon büszkéek lehetünk, de ez is egyfajta eredmény. Természetesen mindannyian jobban örülnénk egy növekvő pályának. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Helyettes államtitkár úr.

SIKLÓSI PÉTER helyettes államtitkár (Honvédelmi Minisztérium): Talán csak egy konkrét példával hadd emeljem ki az államtitkár úr ez utóbbi gondolatát. Amikor szeptemberben szerencsém volt a miniszter urat elkísérni Washingtonba, az Egyesült Államokba, az a Leon Panetta amerikai védelmi miniszter, aki az előző csúcstalálkozó

Chicagóban azt kérte a védelmi miniszter kollegáitól, hogy ha már emelni nem tudják a költségvetéseiket, amire egyébként szükség lenne, akkor legalább ne csökkentsék tovább. Azzal, hogy mi legalább nem csökkentjük tovább, a kétoldalú tárgyalásaink során igen komoly elismerést szereztünk az amerikai védelmi minisztertől. Tudom, hogy sokkal jobb lenne, ha többet tudnánk költeni, de a mostani viszonyok között már ez is igen nagy eredmény. Az amerikaiak arról vitatkoznak, hogy az elkövetkező tíz évben csak 10 százalékkal csökkentsék a védelmi kiadásaikat, vagy a pénzügyi szakadéknak nevezett automatikus eseménysor következményeként 20 százalékkal esetleg. Ezek között a körülmények között már ez is nagy eredmény.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Juhász Ferenc képviselő úr.

JUHÁSZ FERENC (MSZP): Államtitkár úr, helyettes államtitkár úr, a mi álláspontunkat Iváncsik alelnök úr fogja majd elmondani, de néhány kérdést szeretnék én magam is feltenni, annak előrebocsátásával, hogy mi nagyon komolyan vettük ezt az előterjesztést. Szeptemberben is és most is nagy erővel vizsgáltuk és figyeltük, egyszerűen azért, mert gyakorlatilag két olyan nyilvános papír van, amit nemzetközileg is elérnek és értenek, a védelmi stratégia és a katonai stratégia, illetve nemzetbiztonsági stratégia és a katonai stratégia, ami megjelenik más nyelven is, és ami alapján következtetéseket vonnak le, legalábbis a deklaratív szándékokat illetően mások. Egyébiránt mindenki pontosan tudja, hogy kormánydokumentumként majd jön a következő és átírja, ennek ez volt a menete az elmúlt időszakban, nyilván ennek is ez lesz a sorsa.

De, hogy az amerikaiak szegények, 10 vagy 20 százalékkal csökkentik a költségvetést, azért, államtitkár úr, hogy mi az a bázis, mondjuk már el. Lennék én a mi katonáink helyében az amerikaiak helyett, mert összehasonlíthatatlan, és egy ilyen csak arra jó, hogy félrevezessen, de semmiféleképpen nem arra, hogy az arányokat mutassa. De nem véleményt szeretnék mondani, mert azt Iváncsik államtitkár úr mond, hanem kérdezni.

Napirenden van-e a NATO-ban, az EU-ban az a – hogy is mondjam – biztonsági struktúráknak a felülvizsgálata, amiről ez az előterjesztés szól a 28. pontban? Tudniillik mi mégis egy szövetségi rendszerben vagyunk, és nyilvánvalóan a biztonsági struktúrák felülvizsgálata tőlünk kezdeményezésként elindulhat, de itt többről van szó. Szóval azt kérdezem, hogy van-e ilyen.

Kezdeményezték-e, kezdeményeztük-e a NATO katonai ambíciószintjének a csökkentését az elmúlt időszakban? A NATO-ban van egy elfogadott katonai ambíciószint, ami a tagállamok összeadott erejéből és katonai képességéből tevődik össze. Ennek az ambíciószintnek a csökkenését, látván, hogy az amerikaiak is most már 10-20 százalékkal csökkenteni akarják a költségvetést, kezdeményeztük-e, vagy marad a régebbi?

Azt szeretném kérdezni, hogy – az előterjesztésnek mindjárt pontosan mondom, hogy hányadik passzusában, az 52. és 33. pontjában foglalkoznak a háború fogalmával – a NATO-ban a háború fogalmát átirták-e. Egy NATO-tagállamban az a háború, amit mindenütt akként értelmeznek. A kormány már egy jövőbeni kiterjesztést is megfogalmaz. Azt kérdezem, hogy ez a NATO-ban így működik-e, hogy másképpen értékeli a szlovák, az amerikai, a német meg mi azt, hogy mi a háború. A 33. és az 52. pontokra hivatkozok itt, azok ellentmondásaira, ha keresik az államtitkár urak a dolgot.

A 66. pontban azt mondják, hogy mire kell fölkészülnie a Magyar Honvédségnek. Ha jól értem, akkor nem kell megelőző védelmi helyzetre, veszélyhelyzetre, váratlan támadásra készülnie, merthogy a 66. pontban felsorolnak három alkotmányos kategóriát, az összes többit nem. Akkor ezek szerint ez nem tartozik a honvédség hatáskörébe, vagy erre vonatkozóan képességfejlesztést neki nem kell csinálnia? Ezt szeretném kérdezni.

Az államtitkár úrral volt szerencsénk a múlt héten a parlament plenáris ülésén is találkozni – kevesen voltunk –, és ott a katonai életpályáról beszélünk pro, kontra. Itt azért hozom szóba, mert miközben a stratégia a közszolgálati szereplők átjárását a közszolgálatban fontosnak említi, aközben arról, hogy katonai életpálya, elfeledkeznek. Ez mennyire tudatos, mennyire nem? Reális az a célkitűzés, hogy Tóth II. frissen végzett hadnagy, aki lövésznak tanult, átkerüljön valamilyen polgári, államigazgatási feladatra? Lévén, ehhez a képzettséghez a védelmi bizottságokban meg egyéb helyeken nagyon kevés van, ez fontos, miközben a katonai életpályamodellről meg nem beszélnek, ezért kérdezem, hogy ez egy tudatos magatartás-e.

Nyilván volna még nagyon sok kérdeznivaló, de csak néhány hangsúlyos elemre hívtam volna fel a figyelmet, pusztán azért, mert szemmel láthatóan küszködik az anyag azzal a kihívással, hogy hogyan lehetne konkrétan megfogalmazott ellenség nélkül mégis belecsempészni azokat az ideológiai alapvetéseket, amelyek a kormány számára fontosak területvédelemről, képességmegőrzésről és minden másról, ami egyébként a NATO stratégiai együttműködésében feles erő a mi jelenlegi célkitűzéseinkkel szemben. Szemmel láthatóan meg akar felelni annak a követelménynek, hogy Panetta vagy az ő utódja adott esetben mit szól hozzá, miközben pedig a költségvetési kényszer és szigor nyilvánvalóan agyonvágja a következő időszak fejlesztési és működtetési elképzeléseit. Ez az, ami izgat.

Egy nem a témához tartozó dolog, de mivel a helyettes államtitkár úr felvetette, megkérdezem, hogy a 10 éves stratégiai terv, fejlesztési terv mikor, hogyan, mi módon ismerhető meg a honvédelmi bizottság tagjai számára. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A helyettes államtitkár úrnak megadom a szót.

SIKLÓSI PÉTER helyettes államtitkár (Honvédelmi Minisztérium): A 28. pont, ha jól értettem, a biztonsági struktúrák felülvizsgálata: ez egy folyamat. Az Európai Uniónak a biztonsági architektúrája is egy változáson ment át, ez a változás bizonyos szempontból még tart, a NATO is egy saját modernizáción megy át, ez is még tart. Itt nem arra kell gondolni, hogy a NATO helyett valami mást találnak ki, vagy mondjuk az orosz javaslatot, egy globális biztonság...*(Közbeszólás.)* Nyilván nem erre kell gondolni. Szerintem ezt máshol kifejtjük, hogy semmiféle ilyesmi nem jut eszünkbe, de ezek a szervezetek folyamatosan felülvizsgálják a saját architektúrájukat.

Jövő ilyenkor, 2013 decemberében hosszú idő óta először – talán 2005-ben volt ilyen utoljára – az Európai Unióban állam- és kormányfői szinten fognak vitatkozni arról, hogy merre legyen az előre az Európai Unió biztonság- és védelempolitikájának rendszerében. Tehát ezek olyan kérdések, amik napirenden vannak az európai és transzatlanti biztonsági szervezetekben.

Kezdeményeztük-e az ambíciószint csökkentését: nem. Én nem látok ebben a stratégiában olyat, ami erre utalna. Természetesen egyébként ilyesmiről is folynak viták, ezek fel-fellángoló viták a NATO-n belül elsősorban, de egészen más jellegű ambíciószint van az Európai Unióban. Ott is időről időre viták vannak. Általában az szokott ezeknek a vitáknak a vége lenni, hogy bár nem egészen tudjuk kielégíteni vagy elérni az ambíciószintünket, de mégis jobb megtartani ezeket az ambíciószinteket, mint lejjebb adni, mert akkor majd a lejjebb adott ambíciószintet nem fogjuk tudni elérni. Ha úgy tetszik, egy biztató, támogató jelleggel érdemes megtartani ezeket az ambíciószinteket.

A háború fogalma. A helyzet az, hogy szerintem nem mi írjuk át a háború meghatározását vagy definícióját, hanem, ha nagy szavakat akarnék használni, akkor a történelem írja át. Itt zajlik az orrunk előtt, és itt elsősorban a kiberhadviselésre, mint az – attól függ, hogyan számoljuk, de mondjuk – ötödik hadszíntér megjelenésére érdemes odafigyelni. Nagyon komoly viták zajlanak, nyilván a dolog természeténél fogva alapvetően

szakértői szinten – amíg meg nem történik és a nagypolitika be nem száll ebbe a vitába, odáig szakértői szinten marad, de nagyon komoly viták zajlanak arról –, hogy vajon mi az a pont, amitől kezdve egy kibertámadás agresszióként számít egy országgal szemben. Úgyhogy ezek olyan kérdések, amik messze nem eldöntöttek, de nagyon is foglalkoztatják a szakértőket és az ezzel foglalkozó szakpolitikusokat, és azt gondolom, minket is kell hogy foglalkoztassanak. Talán a néhol nem kellően sarkos megfogalmazás ebből is adódik, hogy itt olyan kérdésekről beszélünk, amik még most alakulnak, a szemünk előtt.

Hogy a 66. paragrafusban átértelmeztük-e az alkotmányos feladatokat: természetesen nem. Az alkotmány, illetve a honvédelmi törvény és minden más törvény érintetlenül marad. Amit itt megfogalmaztunk, az pusztán annyi, hogy nem azt mondtuk, hogy milyen feladatokat kell végrehajtani, hanem milyen körülmények között kell ezeket a feladatokat végrehajtani. Egyébként ez a pont tulajdonképpen magától értetődő, azt írjuk csak le, ami szerintem mindenki számára világos, hogy a Magyar Honvédség a feladatait háborús, válságkezelő és békeidőszaki körülmények között, mind a három elképzelhető körülmény között képes végrehajtani. *(Tóth Gábor távozik a bizottsági ülésről.)*

A katonai életpályamodell: azt gondoltuk – bár, ha jól emlékszem, említést teszünk erről bizonyos szinten –, hogy a konkrét részletek kidolgozása folyamatban van, és nem feltétlenül gondoltunk valamit itt megelőlegezni.

A másik, nagyon érdekes kérdés az, hogy a területvédelem és a képességmegtartás a mostani kormánynak – bár a képviselő úr nem ezt a szót használta, de hirtelen nem jut eszembe jobb – lenne a vesszőparipája. A helyzet az, hogy pontosan ezek a legfontosabb kérdések manapság a NATO-ban és az Európai Unióban, hogy a szűkülő források között, egy gazdasági válságban az egyéb területek erőforrásigényeivel való folyamatos harcban hogyan tudjuk megtartani a védelmi képességeinket. A legutolsó stratégiai koncepció elfogadásakor Lisszabonban, illetve az előtt ez egy nagyon fontos vita volt, és végül azok győztek, akik ugyanolyan fontossággal a NATO alapfunkciói között megtartották a védelmet, értsd a saját területünk megvédését. Illetve a másik, a mostani gazdasági viszonyok között a képességmegtartás alapvető fontosságú. *(Báthly Tamás távozik a bizottsági ülésről.)* Más kérdés, hogy a képességmegtartás módszerei nyilván változóban vannak, és próbálunk innovatív módszereket kitalálni – ezt ki is fejtjük a stratégiában –, a nemzetközi együttműködésre való nagyobb súly helyezése, illetve minden más olyan eszköz, amit az „okos védelem” NATO-s kezdeményezés alatt értünk.

ELNÖK: Államtitkár úr!

VARGHA TAMÁS államtitkár (Honvédelmi Minisztérium): Azt gondolom, hogy a helyettes államtitkár úr kiválóan összefoglalta pontról pontra a válaszokat a képviselő úr kérdéseire. Csak annyit szeretnék hozzátenni, amit Iváncsik képviselő úr kérdéseire is mondtam, hogy ez egy alapvetéseket megfogalmazó anyag, de azt gondolom, ezek a pontok választ adnak azokra a kérdésekre, amiket a képviselő úr feltett. Tehát nem azt állítjuk, hogy a háború fogalmát ebben az anyagban árttuk, hanem lehetséges, lehet ilyen jellegű, ahogy a helyettes államtitkár úr is fogalmazott. Nem próbálta még senki, hála a Jóistennek, a kiberhadviselésnek ezeket a módszereit, de a károkozás mértékét tekintve, lehet, hogy egy eddig megszokott, hagyományos háborúéval egyenértékű lehet a károkozás.

A katonai életpályamodell is természetesen általános megközelítésben, alapvetésként benne van az anyagban, a sajátos közszolgálatot teljesítő, felkészült, motivált és elkötelezett katonáról esik szó benne. Hiszen azt gondolom, hogy a jövőben a life long learning, az élethosszon át tanulás alapelveivel együtt valaki valóban lehet, hogy lövész katonaként kezdi a pályafutását és majd egy polgármesteri hivatal jegyzőjeként megy nyugdíjba, és ezen életút során természetesen időről időre, mint ahogy ez ma már a civil életben is megszokottá válik

Magyarországon is, továbbképi magát, képi magát, újabb képzettségeket és képességeket szerez, de ez a katonai életpálya fogalmát természetesen nem teszi zárójelbe, és ugyanolyan fontos marad a mi megközelítésünkben is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e kérdés, vélemény? Alelnök úr.

Észrevételek, reflexiók

IVÁNCSIK IMRE (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Most már másodízben volt módunk megismerkedni a kormány által elfogadni szándékozott nemzeti katonai stratégiával. Amikor először véleményyeztük, azt a határozott meggyőződésünket fejtettem ki, hogy megítélésünk szerint semmi nem indokolja, hogy új nemzeti katonai stratégia készüljön. Ezzel szemben hallunk néhány érvet a kormány részéről, hogy miért tartják indokoltnak. Mivel ez egy kormány szintű dokumentum, természetesen a kormány belátása szerint, ha szükségesnek tartja, ezt bármikor megalkothatja, módosíthat egy korábbit, vagy egy teljesen új dokumentumot hozhat létre. A mi szerepünk, lehetőségünk ebben az, hogy erről véleményt alkossunk.

Szerintem a válságra való hivatkozás nem alapos és a megközelítés sem reális, és nem tartom elfogadhatónak és igaznak. Ebben mindig, folyamatosan vitában vagyunk a miniszter úrral is, ha ilyen ügyekről beszélünk a bizottsági ülésen, hogy a kormánynak nincs mozgástere a válság miatt. Ugyanis a konkrét számok, tények pontosan azt mutatják, hogy a legmélyebb, valódi nemzetközi válság idején az oly sokat bíralt előző kormány vagy kormányok lényegesen több forrást találtak, biztosítottak a honvédség számára, mint ahogy az jelenleg tapasztalható. Ráadásul azt, hogy van mozgástere a kormánynak, például az adórendszer megváltoztatásában, új adónemek gyakori bevezetésében, MOL-részvények vásárlásában – és hadd ne soroljam tovább –, sok-sok olyan döntésben láttuk, amelyek egy része persze ad hoc, ötletszerű döntés, ami azt bizonyítja, hogy a kormánynak van mozgástere. Tehát amikor azzal szembesülünk, hogy a kormány minden korábbi szintnél mélyebbre csökkentette a honvédség rendelkezésére álló forrásokat, akkor ez egy értékválasztás a kormány részéről. Arról szól, hogy ebben a mostani működési rendben ennyit szán a kormány a honvédségre, és nincs is más lehetősége az illetékes tárca vezetőinek és nekünk sem, mint a kormány döntését tudomásul venni, és legfeljebb bírálni, javaslatot tenni ennek a megváltoztatására.

A mi mély meggyőződésünk szerint abból, hogy a kormány úgy fogalmaz, hogy elkötelezte magát – és akkor kifejti, hogy mire –, egy dolog olvasható ki, hogy arra kötelezte el magát, hogy ebben a választási ciklusban nem csökkenti tovább nominálértékben a költségvetést, ami, ahogyan nagyon helyesen itt elhangzott, egyben azt is jelenti, hogy reálértékben ez csökkenni fog. Ez egy főnálló vita közöttünk, és szerintem nem a nemzetközi válság – ami azóta jelentősen csillapodott, és vannak olyan országok, ahol már növekedésbe fordult –, hanem a kormány hibás, kudarcot vallott gazdaságpolitikája okolható érte. Tehát ön maga a kormány hozza nehéz helyzetbe magát, miközben arra hivatkozik, hogy nincs mozgástere.

A képességcsökkenésről ír a dokumentum a bevezetőjében, és a miniszter úr is nyilatkozott éppen azon a napon, amikor ezt a többpárti egyeztetést tartottuk. Ezt a tételt alapvetően vitatjuk, hiszen a rendszerváltás óta – és ez nem csak a szocialista kormányokra vonatkozik, vonatkozik az első Orbán-kormányra is – nagyon tudatosan, sokszor persze ötletszerűen, nem kellő megalapozottsággal, és utólag értékelve lehet, hogy hibás döntéseket is hozva, de nagyon következetesen a tömeghadsereg fölszámolása, leépítése, átalakítása és új, szükségesnek ítélt képességek folyamatos fejlesztése volt napirenden. Tehát nagyon tendenciózusnak, egyértelműen politikai jellegű megjegyzésnek és igazságtalannak tartom ebben a dokumentumban ennek a szerepeltetését. Tárgyszerűen is bizonyíthatjuk, vitathatjuk, hogy itt nem arról volt szó, hogy az előző ciklusban, vagy a korábbi dokumentum

keletkezésekor, vagy azt követően képességsökkenés zajlott volna le, hanem a biztonságpolitikai értékelést és átfogó védelmi felülvizsgálatot követően szükségesnek ítélt képességek fokozatos fejlesztése, hozzátéve, hogy az eredeti számvetéshez képest jóval szűkösebb gazdasági feltételek között, mint ahogy azt korábban gondolni mertük. Így hát, amit a dokumentum arról ír, hogy majd a következő sok-sok évben mi fog történni költségvetésügyben, csak remélni tudjuk, hogy majd a következő kormányok követik ezt az elhatározást, és valóban emelni fogják a költségvetési részesedését a tárcának.

Amikor a dokumentum arról ír a 29. pontban, hogy a pénzügyi és gazdasági világválság csökkentheti az EU kohézióját, én erre akkor rákérdeztem a miniszter úrtól, hogy mit ért ez alatt. Értem pontosan, hogy miről van szó, én viszont e helyett sokkal inkább azt hangoztatnám a kormány helyében, hogy miért is oly nagyon fontos az Európai Unió összefogása, a tagállamok együttműködése a globális kihívásokkal szembeni föllépés sikere érdekében. Ezt hiányolom a dokumentumból.

Nagyon irreálisnak tartom, még abban a nagyon finom megfogalmazásban is, ahogyan szerepel a dokumentumban – ez az 56. pont –, amikor arról ír ezzel a jól ismert fogalommal, hogy „törekedni kell arra, hogy”, de itt konkrétan ki van tűzve, hogy „középtávon megvalósuljon a személyi juttatások, a működési és a fejlesztési kiadások 40-30-30%-os aránya”. Szerintem abban a helyzetben, amiben most vagyunk, amiben van a kormány és a tárca, ez nem elérhető. Hiszen ha közben rögzítjük, hogy milyen feladatokat szeretnénk végrehajtani és milyen szűkös források mellett, akkor még egy dinamikus növekedés mellett is szerintem hosszabb idő szükséges ahhoz, hogy ezt az ideálisnak tartott arányt legalább megközelíteni tudjuk. Úgyhogy én a kormány helyében ezt még ilyen finom formában sem szerepeltetném a dokumentumban, legalábbis azt, hogy középtávon, semmiképpen nem tartom reálisnak.

Ír a dokumentum arról a 4. pontban, hogy a jól működő önkéntes tartalékos rendszer fontos része ennek az egésznek. Az önkéntes tartalékos rendszer is olyan, amiről állandóan, mindig vitatkozunk egymással. Mi le vagyunk erősen szólva, marasztalva a sokat emlegetett 17 fő miatt, ilyenkor mindig elhallgatva azt, hogy a korábban megtervezett tartalékos rendszernek is volt egy időbeli ütemezése, és a jelentős létszámmal való feltöltése későbbi ütemezésben szerepelt. Azt is látnunk kell azonban, hogy illúzióknak bizonyult egy olyan ösztönző rendszer működése, ami el lett ahhoz képzelve, hogy valóban érdemi, valós képességek előállítására is alkalmas önkéntes rendszer álljon elő. Az, amit most a kormány létrehozott, amit a tárca működtet, szerintem nem meríti ki azt a fogalmat, amit nagyon helyesen megjelöl egyébként célkitűzésként, hogy jól működő önkéntes tartalékos rendszernek kell működnie, mert döntően – és ebben is folyamatos vitánk van – szerintünk az őrzők beöltöztetése nem önkéntes tartalékos rendszer, és a nyugdíjasok 16 százalékos mínusszal való fenyegetése, annak a kivédése nem önkéntes tartalékos rendszer. Nem látjuk – majd biztos alaposabban kell még tanulmányoznunk, hogy milyen beosztásban vannak, ott milyen érdemi feladatot látnak el –, hogy valóban érdemi képességek előállítására működnek-e ők vagy sem.

Amire rákérdeztem, hogy a legrosszabb esetben akár megállíthatja, s a többi, s a többi: úgy látom, hogy a biztonságpolitikai megközelítésben és filozófiában eltérés van közöttünk. Mi azt pártoljuk, hogy ugyan nem árt szembenézni azzal, hogy egy szélsőséges esetben vajon mi az, ami tulajdonképpen előfordulhat, de azt hiszem, hogy a katonai képességek tervezésekor vagy a nemzeti katonai stratégiáról való gondolkodáskor egyértelműen ezeknek a valószínűségével is számot kell vetni. Ilyen szűkös lehetőségek mentén és közben a valóban elképzelhető fenyegetésekkel szemben célszerű képességeket kialakítani, hiszen nincs is arra lehetőségünk, hogy szabadon szárnyaljon a gondolat, hanem nagyon-nagyon meg kell fontolni azt, hogy mi az, amire a tárcának valóban van forrása, és mi az, amire valóban szükség van.

Nagyon szépen köszönöm a választ a magas intenzitású műveletek végrehajtásában való közreműködésre. Ahogy elolvastuk ezt a megfogalmazást, egyértelműen irreálisnak tűnik ennek a teljesíthetősége. Itt megállok, és azt mondom, hogy erről ítéletet alkotni akkor tudunk pontosan, ha tanulmányozzuk azokat a nem nyílt dokumentumokat is, amelyek közül egyre utalás történt, mert valóban az a fő kérdés, hogy ez mekkora erőket, milyen feladatokat jelent. Úgyhogy ezt egyelőre csak egy általános megjegyzésként tartanám fenn a magunk részéről.

A 43. pontban nagyon helyesen ír arról a kormánydokumentum, hogy a katonai erők mellett a civil közreműködés, a civilekkel való együttműködés milyen fontos. Itt még egy szempontot szeretnék a figyelmébe ajánlani a kormánynak, miszerint nagyon sokszor ezekben a feladatvégzésekben a katonai feladatokat gyorsan követve rendészeti feladatok ellátására is szükség van, ezért megfontolandónak tartjuk azt a lehetőséget, hogy a katonai és a rendőri képességek közötti átmenetet megjelenítő képességek kialakításával összkormányzati együttműködés keretében érdemes lenne foglalkozni.

A közszolgálati pályák közötti átjárhatóságot az álmok világának tartom, ahogy a kormány erről gondolkodik és beszél, és sokkal inkább követelem és szükségesnek tartom az egyértelmű katonai életpálya megfogalmazását, mert a jelenlegi megfogalmazásból egy dolog derül ki, hogy nincs ilyen. Azt mondjuk a katonáknak, lehet jönni katonának, de nincs mód arra, hogy valaki az életét, a pályáját katonaként élje le. Azt a kedvenc példát, hogy majd elmegy jegyzőnek, nem tartom megalapozott példálózásnak – ezt már olyan sokszor hallottuk –, és nyilvánvalóan a valós életben nem tartom megvalósíthatónak és kivitelezhetőnek.

Továbbra is vitatjuk és nem tartjuk szükséges képességnek a Szent Korona őrzését és védelmét, és a Sándor-palotával kapcsolatos teendőit a honvédségnek. Természetesen tudomásul vesszük, hogy a mostani kormánynak ez egy fontos prioritás.

Ugyan benne van a dokumentumban a 69. pontban, hogy az ország védelméhez szükséges valamennyi hadrendi elem és képesség legalább alapképesség szinten rendelkezésre álljon, illetve a 74-esben az, hogy az ország fegyveres védelme megkívánja, hogy a korábbi átszervezések során leépített, de a feladat ellátása szempontjából kritikus jelentőséggel bíró fegyvernemek alapjaival a Magyar Honvédség rendelkezzen, de ezzel kapcsolatban is azt tartom fontosnak a 69. pontnál, hogy konkrétan melyek ezek. Nem fontos, hogy itt benne legyen, csak mondom: megítélni, hogy ezzel egyetértünk vagy nem értünk egyet, annak a tudatában lehet, hogy itt mire gondolnak. A megfogalmazások és a törekvések alapján, és különösen a 74. pont alapján az a gyanúnk, hogy itt arról van szó, hogy korábban leépített hidegháborús, a mai körülmények között már felesleges képességek költséges újrászervezéséről, újraélesztéséről gondolkodik a kormány. Ha valóban erről van szó, akkor ezt határozottan ellenezzük és nem támogatjuk.

Nagyon szépen köszönöm a véleményezés lehetőségét, és amint a végleges dokumentumot majd láthatjuk a kormány jóváhagyását követően, akkor majd még elgondolkozunk róla. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen az alelnök úr kimerítő gondolatait, véleményét és egyben kérdéseit. Megadom a szót az államtitkár úrnak.

VARGHA TAMÁS államtitkár (Honvédelmi Minisztérium): Köszönöm szépen. Nagyon örülök ennek a mai lehetőségnek, bár a műfaját nagyon nehéz meghatározni a mai beszélgetésünknek, mert egyetérték az alelnök úrral abban, hogy a kormány elé kerülő előterjesztés a kormány előterjesztése. Igazából, mivel nemzeti katonai stratégiáról beszélünk, azt gondolom, nagyon helyes, hogy a parlamentben ülő minden párt elmondhatta a véleményét, és a vélemények egy részét beépítettük ebbe a dokumentumba, és az is nagyon helyes, hogy erről itt ma beszélgethettünk, de az alelnök úr igen tágra nyitotta a mai beszélgetést azzal, hogy érintette az értékválasztást. Azt gondolom, határozottan mondhatjuk,

hogy a kormány talált forintot és talált forrást. Ez a forrás most a nominálértéken való szinten tartás, hiszen sok más dologra is forrást kell találni – anélkül, hogy tágitani szeretném a mai politikai vita terjedelmét –, az önkormányzatok adósságaira, amelyek, tudjuk mikor és miért keletkeztek az elmúlt időszakban, ettől kezdve a családok megsegítése céljából történő áram- és gázdíjak csökkentésére, tehát van a kormánynak igenis elképzelése, stratégiája és értékválasztása is természetesen.

Igen, vitatkozhatunk arról is, hogy a tömeghadseregből hogyan lesz egy kisebb, de kellő képességekkel, megfelelő képességekkel rendelkező haderő. Itt a képességcsökkenés szót említette az alelnök úr, hogy ezzel ő nem ért egyet. Azt gondolom, hogy a tömeghadseregből való csökkenésnek nem kell minden határon túlmenni, bizonyos képességek megtartására igenis szükségünk van.

Természetesen ez egy olyan dokumentum, egy stratégia, amely hosszú távra szól, és ezért a „törekedni kell” kifejezések szerepelnek benne. A 40-30-30 százalékos arányra is kell törekedni. Ki kell tűzni egy célt. Soha nem fogunk elérni egy célt, ha nem tűzzük ki magunk elé időben, és nem indulunk el ezen az úton, mint ahogy a jól működő önkéntes tartalékos rendszer megteremtését is természetesen ki kell tűzni. Nem szeretném még egyszer említeni, hogy a 17-ről el kell valahova jutnunk. Azt gondolom, hogy ez egy hosszabb út, ezen az úton el kell indulni, és ennek a stratégiának pontosan az a célja, hogy ezeket az irányokat és a célt kijelölje.

Ugyanígy természetesen a katonai életpálya és a sajátos közszolgálati életpálya kapcsán, hogy hogyan illeszkedik a katonai életpálya a sajátos közszolgálati életpálya fogalmába, ezen az úton is el kell indulnunk. Vannak országok, amelyek szerencsésebben fejlődtek az elmúlt időszakban, és ott már ez része az ő életüknek. Azt gondolom, azt nem engedhetjük meg, hogy erejük teljében lévő alezredesként, ezredesként nyugállományba vonult katonatisztek felállított biztonsági őrként teljesítsenek szolgálatot egy bankban, amikor 20 év katonai szolgálat után egy 38 éves amerikai őrmester szintén a biztonsági szolgálatban helyezkedik el, azzal a nagy különbséggel, hogy fültanúja voltam az esetnek, amikor kérdezték, hogy és akkor az őrmester úr melyik helyszínen fog biztonsági őrként megjelenni, azt mondta, hogy nem, ő 38 évesen őrmesterként nyugállományba vonulva a miami telefontársaság biztonsági főnöke lesz. Természetesen ma nem ez a helyzet, ezzel egyetértünk, de meg kell céloznunk azt a lehetőséget, hogy amikor a katonai életpálya véget ér, akkor a közszolgálati életpályába átfonódva tovább folytatódjon. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Jámbor Nándor képviselő úr.

JÁMBOR NÁNDOR (Jobbik): Mivel a mai beszélgetésünkben igazán vita nem hangzott el, ezért egy kicsit Iváncsik alelnök úr állításával vitatkoznék, miszerint az elmúlt 22 évben a haderő átalakításánál mindig egyfajta racionalizálás, egyfajta fejlesztés volt a kor kihívásainak megfelelően, és a fegyvernemek azért kerültek leépítésre, merthogy költségesek, és ezek még a hidegháborús technikák voltak. Nos, Magyarország nem fog sosem abba a kategóriába tartozni, ahol a high-tech fegyvernemek lesznek a meghatározók. A helyzetünkből adódóan nem is ez a cél, Magyarország fekvését tekintve nekünk a helyi viszonyoknak kell megfelelnünk Magyarország védelmét tekintve.

Úgy gondolom, ha számolni kezdünk, hogy hány darab harckocsi volt és hány darab harckocsi van, ha ez nem képességvesztés, akkor semmi. Valóban a páncélozott járművek fenntartása egy költséges terület, mégis nálunk akár gyengébb országokban, gazdaságilag gyengébb országokban, például Szerbiában 12 ezer páncélozott jármű van mindent egybevetve. Mi ehhez képest igen kutyául állunk. Szlovákia is jobban áll, mint Magyarország. Tehát valamilyen szintű, adott mértékű páncélozott járművekkel rendelkezni kell. Ami jelenleg van, az a néhány darab, arra jó, hogy a katonák megismerjék, megtapogathassák,

hogy valóban így néz ki egy tank, de ezek alapján nem állítható az, hogy nem következett be képességcsökkenés. Nyilván az is lehet egyfajta honvédelmi stratégia, ha azt mondjuk, hogy ha valami van, akkor álljunk be a fa mögé, mert az a legolcsóbb megoldás, de a honvédelem így nem működhet, ennél sokkal többre van szükség.

A tartalékosok vonatkozásában sem osztom az Iváncsik képviselő úr által elmondottakat, hisz azért induljunk ki abból, hogy ez egyfajta jogállást jelent, aki a hadsereg kötelékébe tartozik tartalékosként vagy egyébként, az a honvédség kötelékébe tartozik. Ez egy alapvető különbség a civil szférához képest, és úgy gondolom, hogy ezzel együtt mégis egyfajta előrelépés történt a tartalékos szolgálatot vállalókkal kapcsolatban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e további kérdés, vélemény? *(Nincs jelzés.)*

Két-három mondatban azért én magam, aki részt vettem az egyeztetésen, szeretném azt mondani, hogy az anyagban fellelhető némely olyan gondolat, amit az ötpárti egyeztetésen több képviselőtársunk, akár én magam javaslatként beszűrt bizonyos pontokban. Úgy gondolom, ez a pozitív része a dolognak. Igaz, hogy az anyag egy picit túl aprólékosra sikerült, mondjuk, egy pont egy mondat, de ez is tükrözi, hogy adott esetben a tárca igyekszik abban az irányban elmozdulni, hogy próbál mindenfajta területet lefedni, és próbál egy valós stratégiát képviselni, és akár az irányokat is megszabni. Úgyhogy úgy gondolom, ha viszontlátjuk még ezt az anyagot, illetve ha a tárca részéről van fogadókészség, akkor az itt elhangzottakkal kapcsolatban valami még beépíthető akár ebbe a stratégiába.

Kérdezem a képviselőtársaimat, hogy van-e kérdés, vélemény. *(Jelzésre:)* Juhász Ferencnek egy mondata van.

JUHÁSZ FERENC (MSZP): Csak egy kérdés: a 10 éves terv, arra nem válaszolt az államtitkár úr.

ELNÖK: A 10 éves terv kapcsán, azt mikor látjuk, hogyan látjuk, merthogy a 10 éves terv magában az anyagban is szerepel. A helyettes államtitkár úr, úgy látszik, válaszolni kíván erre a markáns kérdésre.

SIKLÓSI PÉTER helyettes államtitkár (Honvédelmi Minisztérium): A 10 éves tervet hamarosan valamikor a miniszter úr elfogadja. Erre sem tudok egész precíz választ adni. Remélem, hogy a legideálisabb esetben még idén, de talán valószínűbb, hogy a jövő év legelején fogja elfogadni.

Hogy ennek a megismerésének a formája pontosan hogyan nézhet ki, ezt is elég nehéz megmondanom. Amennyiben jól tudom, parlamenti képviselő, a Honvédelmi bizottság tagja kérheti, hogy ezt megnézzé, és nyilvánvalóan meg is kapja erre a lehetőséget. A dolgot bemutatni nem nagyon egyszerű, mondjuk, egy prezentáció formájában, hisz ez egy nagyon komoly méretű anyag, sok szám, sok sor, egy elég hosszú elfoglaltság végignézni, de a lehetőség, ahogy eddig is megvolt az ilyen dokumentumok megtekintésére, ezen túl is meglesz

ELNÖK: Köszönöm szépen. Úgy gondolom, hogy a többéves gyakorlat azt mutatta, hogy a Honvédelmi Minisztérium ezt benyújtja, lekerül a TÜK-irodára megfelelő példányszámban, és a képviselőknek hozzáférést biztosítanak. Az elnök úrnak pedig jelezni fogjuk, amennyiben igény merül fel ennek a megtárgyalására, akkor az megfelelő környezetben és megfelelő előkészítéssel akár napirendre tűzhető.

Kérdezem, hogy van-e még kérdés, vélemény. *(Nincs jelzés.)* Ha nincs, akkor köszönöm szépen a Honvédelmi Minisztériumnak a megjelenést. Miután ezzel kapcsolatban nem kell szavaznunk, így az ülést a mai napirenddel együtt bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 16 óra 06 perc)

Csampa Zsolt
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Thomas-Takács Aliz